

Broj: 1376-15-PŽS/14
Dana: 18.02.2015. godine

Vlada Republike Srpske
Ministarstvo prosvjete i kulture
N/r ministra, gđin dr Dane Malešević

PREDMET: Program obrazovanja djece u slučaju vanrednih okolnosti

Poštovani,

Elementarne nepogode i druge nesreće koje se dešavaju sa velikim intenzitetom ne biraju ni mjesto ni vrijeme, ne biraju ko će i u kojoj mjeri njima biti izložen. Radi smanjenja rizika od elementarnih nepogoda, kojima su naročito izložena djeca kao najranjivija kategorija stanovništva, i u ovoj oblasti neophodno je uspostaviti odgovarajuću komunikaciju sa djecom i njihovu edukaciju, kako u dijelu poznavanja rizika i opasnosti kojima mogu biti izloženi, tako i u dijelu kako se ponašati u nastalim uslovima. Zato je vrlo važno, da u cilju što većeg stepena bezbjednosti učenika u tim situacijama, obrazovni sistem, u saradnji sa drugim institucijama i službama, uspostavi mehanizme djelovanja za adekvatno reagovanje.

Zakonom o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama¹ uređuje se sistem zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama na sprovođenju preventivnih i operativnih mjera i izvršavanju zadataka zaštite i spasavanja ljudi i dobara.

Zakonom je između ostalog utvrđeno²:

1. Radi sticanja potrebnih znanja iz oblasti lične, uzajamne i kolektivne zaštite, građani se obučavaju i osposobljavaju za zaštitu i spasavanje,
2. Obučavanje se vrši u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja radi sticanja znanja o opasnostima od elementarne nepogode i druge nesreće i zaštiti od njih, u skladu sa posebnim zakonom i odgovarajućim programima.
3. Propis o obučavanju iz stava 2. ovog člana donosi ministar nadležan za poslove prosvjete i kulture u saradnji sa ministrom.

Zakon je stupio na snagu 01.01.2013. godine, a ministar je, Pravilnik o obučavanju lica u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja o opasnostima i zaštiti od elementarne nepogode i druge nesreće, donio 31.jula 2014.³

¹Zakon o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama, „Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 121/12

²Zakon o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama, član 136.

³Pravilnik je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske”, broj 74/14, i stupio je na snagu 30.avgusta 2014.god.

Pravilnikom se propisuje način obučavanja i osposobljavanja lica u okviru osnovnog i srednjeg obrazovanja radi sticanja znanja o opasnostima od elementarne nepogode i druge nesreće i znanja iz oblasti zaštite i spašavanja. (član 1.)

Prema Pravilniku, osnovne i srednje škole prilikom izrade godišnjeg programa rada planiraju i obuku učenika (član 5.), a učenici se kroz program odjeljenske zajednice obučavaju i stiču znanja o bezbjednosnim rizicima i posljedicama po ljude, njihovu imovinu i životnu sredinu i stiču vještine za optimalno reagovanje u slučaju elementarnih nepogoda i drugih nesreća. (član 8.)

Iako postojeće zakonsko rješenje obavezuje na propis o obučavanju učenika i njihovom osposobljavanju za adekvatno reagovanje, Pravilnikom je ta obaveza prosljeđena na osnovne i srednje škole, iz čega proizilazi da su škole obavezne ne samo planirati i realizovati te aktivnosti, već i definisati sadržaj tih aktivnosti.

S obzirom da je zaštita i spasavanje u vanrednim situacijama, prema Zakonu (član 3.), djelatnost od posebnog interesa, Ombudsman za djecu predlaže Ministarstvu prosvjete i kulture da donese:

a) program obuke koji će provoditi osnovne i srednje škole na način da sve škole imaju jednaku obavezu i pristup u obavljanju ove vrste obučavanja:

- da svi učenici dobiju ona znanja i informacije na koje zakon obavezuje,
- da program bude prilagođen uzrastu djeteta, njegovim potrebama i mogućnostima,

b) da se u provođenju ovih aktivnosti osigura kontinuirani nadzor kako u dijelu obučavanja učenika, tako i u dijelu ispunjenosti uslova za djelovanje u vanrednim situacijama (protivpožarni aparati, njihovo servisiranje i održavanje, izlazi, itd.), a sve sa ciljem podizanja svijesti kod učenika o postojanju rizika od različitih elementarnih nepogoda, te sticanju znanja i potrebnih vještina za adekvatnim reagovanjem i smanjenjem rizika.

Očekujem da u roku od 15 dana od dana prijema ove Preporuke, pismeno obavijestite Instituciju o preduzetim mjerama.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
dr Nada Grahovac

